

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.386/2022/7.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke
Dr. Hornyák Szabolcs János, előadó bíró
Molnár Ferencné dr., bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró
Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2023. október 10.
Az ügy tárgya: emberölés előkészületének büntette és más bűncselekmény
Terhelt(ek): I. rendű
II. rendű
III. rendű
IV. rendű

Első fok: Debreceni Törvényszék, 19.B.277/2021/89., ítélet,
tárgyalás, 2022. március 29.
Másodfok: Debreceni Ítéltábla, Bf.II.358/2022/7., ítélet,
tanácsülés, 2022. szeptember 26.

Az indítvány előterjesztője: a terhelték védője
Az indítvány iránya: a terhelték javára

Rendelkező rész

A Kúria az emberölés előkészületének büntette és más bűncselekmény miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű és a IV. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Debreceni Törvényszék 19.B.277/2021/89. számú és a Debreceni Ítéltábla Bf.II.358/2022/7. számú ítéletét az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű és a IV. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Debreceni Törvényszék a 2022. március 29. napján meghozott 19.B.277/2021/89. számú ítéletével bűnösnek mondta ki az I. rendű terheltet emberölés előkészületének büntetében [Btk. 160. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] és tártettesként elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntetében [Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés I. és III. fordulat]; a II. rendű terheltet tártettesként elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntetében [Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés I. és III. fordulat], illetve a III. rendű és a IV. rendű terheltet bűnsegédként elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntetében [Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés I. és III. fordulat]. Ezért az I. rendű terheltet halmazati büntetésül 4 év 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra, a II. rendű terheltet 3 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy az I. rendű és a II. rendű terhelt legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A III. rendű és a IV. rendű terheltet egyaránt 2 év szabadságvesztésre ítélte, amelynek végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a III. rendű és a IV. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztést a végrehajtás elrendelése esetén börtönben kell végrehajtani, a III. rendű és a IV. rendű terhelt legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

[2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2022. szeptember 26. napján meghozott Bf.II.358/2022/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű terhelt vonatkozásában megváltoztatta és megállapította, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] A bíróság által megállapított tényállás lényege a következő:

Az I. rendű, a II. rendű, a IV. rendű terheltek testvérek, a III. rendű terheltnek az I. rendű, a II. rendű és a IV. rendű terheltek a gyermekei.

2021. június 25. napjától az I. rendű, a II. rendű és a IV. rendű terhelt édesapjának, illetve a III. rendű terhelt házastársának 60. születésnapját ünnepelték. 2021. június 25. és 2021. június 28. napja közötti időben hét ügyeleti küldés volt hozzájuk, ebből hat alkalommal csendháborítás miatt, egy esetben a mentőszolgálatnak történt segítségnyújtás érdekében, de ekkor végül rendőri intézkedésre az együttműködő magatartás miatt nem került sor.

2021. június 28. napján 0 óra 30 perc körüli időben az ingatlanban ittas állapotban tartózkodott az I. rendű és a II. rendű terhelt, továbbá a III. rendű és a IV. rendű terhelt is, akik korábban szintén szeszes italt fogyasztottak.

2021. június 28. napján hajnali 1 óra körüli időben az ingatlannál csendháborítás miatti állampolgári bejelentés nyomán megjelent a Rendőrkapitányság Rendőrőrsének állományában szolgálatot teljesítő rendőr törzsszászlós és rendőr őrmester.

Az intézkedő rendőrök közölték a terheltekkel, hogy csendháborítás miatt intézkedni kívánnak a házigazdával vagy azzal szemben, aki a zeneszolgáltatást nyújtja.

A terheltek felháborodtak, egymást hergelve, támogatva a bejárat kapuhoz mentek, eközben a II. rendű terhelte azzal fenyegette meg a járőröket, hogy baltát vesz magához, és azzal megöli őket.

Ezt követően a II. rendű terhelte egy 92 cm hosszúságú baltanyelet vett magához, melyet a III. rendű terhelte korábban kavaro kanálként használt, ugyanakkor az I. rendű terhelte az ingatlan hátsó udvarához ment, míg a III. rendű és a IV. rendű terheltek tovább kiabáltak a rendőrökkel és sértegették őket. Rövid időn belül az I. rendű terhelte egy 170 cm nyélhosszúságú, 60 cm hosszúságú, ív alakban hajlított kaszával tért vissza, majd azt a feje fölé emelte, és a járőrök irányába indulva kiment a kapun, miközben kettévágással fenyegette meg őket.

Az I. rendű terhelte a feje fölé tartott kaszával folyamatosan közeledett a rendőrök irányába, mintegy négy méter távolságra megközelítve egy előre sújtó mozdulatot is tett az őrmester felé, amely azonban a rendőrök folyamatos hátrálása miatt őt nem érte el, a kasza hegye hozzávetőleg 2 méterre haladt el tőle. Ezt követően a terheltek fenyegető fellépése miatt a rendőrök a szolgálati gépkocsiba beültek és távoztak, erősítést kértek a rendőri intézkedés végrehajtásához.

Mintegy 20 perccel később a törzssászlós és az őrmester a megerősítő rendőri erőként érkező törzssászlóssal és törzsőrmesterrel visszatértek a helyszínre, és felszólították a terhelteket arra, hogy a rendőri intézkedéssel működjenek együtt, valamint, hogy az I. rendű és a II. rendű terhelte menjen ki az ingatlanból.

Ezt követően a III. rendű és a IV. rendű terheltek felháborodottan kiabálni kezdtek a rendőrökkel, szidalmazták őket, eközben az I. rendű terhelte azzal fenyegette meg a rendőröket, hogy „megöli őket, nem érdekli, ha 20 évre ítélik is”. Ennek során kijelentéseit nyomatékosítva a kaput rángatta, miközben a II. rendű terhelte azzal fenyegette meg a rendőrrjárőröket, hogy baltát fog a hátukba állítani, mint az egy korábbi esetben egy kollégájukkal is történt a településen.

Az I. rendű és a II. rendű terheltek azzal is fenyegették a rendőröket, hogy ha bemennek az ingatlanba, akkor onnan élve nem jönnek ki. Eközben a III. rendű és a IV. rendű terheltek az I. rendű és a II. rendű terhelteket támogatva a rendőrökkel kiabáltak és szidalmazták őket.

A baltanyél 92 cm hosszúságú, markolatánál 4 cm széles, 2,5 cm vastag, 65 cm után 6 cm széles és 2 cm vastag keményfa. A kasza nyele 170 cm hosszúságú, a fém kasza 60 cm hosszúságú, ív alakban hajlított, fokozatosan elvékonyodik és lekerekített hegyben végződik. A kasza és a baltanyél egyaránt alkalmas 8 napon túl gyógyuló sérülés, életveszélyes sérülés okozására és emberi élet kioltására is.

II.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terheltek védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt – a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára alapítottan – a megtámadott határozat megváltoztatása, az I. rendű terhelte emberölés előkészületének büntetése miatt emelt vád alóli felmentése, illetve valamennyi terhelte vonatkozásában a hivatalos személy elleni erőszak felfegyverkezve történő elkövetésének mellőzése, és a kiszabott büntetés enyhítése érdekében.

[5] Indokai szerint törvényt sértett az eljáró bíróság, amikor az I. rendű terhelte bűnösnek mondta ki emberölés előkészületének büntetésében, mert az irányadó tényállás

alapján az I. rendű terhelt szándéka csak a rendőrök helyszínről való eltávolítására irányult, a sértettek életének kioltását nem kívánta.

[6] Vitatta azt is, hogy a terheltek a hivatalos személy elleni erőszak büntettét felfegyverkezve követték el. A BK 24. számú állásfoglalásra hivatkozással kifejtette, hogy a terhelteknek nem terjedt ki a szándéka a birtokukba került mezőgazdasági szerszám hivatalos személyek elleni felhasználására. A terhelteket és a hivatalos személyeket egy kerítés választotta el egymástól, így az eszköz használatára még elviekben sem kerülhetett volna sor, hiszen a kerítés fizikai akadályt képezett közöttük.

[7] A Legfőbb Ügyészség BF.1545/2022/2. számú nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

[8] Az I. rendű terhelt terhére rótt emberölés előkészületének büntette kapcsán kifejtette, hogy erre vonható következtetés a rendőröket kettévágással fenyegető terhelti kijelentésből és abból, hogy velük szemben az élet kioltására is alkalmas kaszát olyan módon használta, ami csak azért nem minősül emberölés kísérletének, mert a támadott rendőr a kaszával felé sújtáskor a folyamatos hátrálás miatt annak hatókörén kívül tartózkodott.

[9] A felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszakkal összefüggésben utalt arra, hogy a jogerős ítéletben rögzített tényállás szerint a terheltek által elkövetett bűncselekmény két mozzanatból állt, amelyek közül mindkettő tényállásszerű volt. Az első mozzanat során az I. rendű és a II. rendű terhelt ténylegesen használta is a magukhoz vett, élet kioltására alkalmas eszközt. A kerítés fizikai akadályként csak a második mozzanat során választotta el a terhelteket és a rendőröket, ekkor azonban a hivatalos személy elleni erőszakot fenyegetéssel, az eszköz használatának kilátásba helyezésével követték el.

[10] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat valamennyi terhelt vonatkozásában hatályában tartsa fenn.

III.

[11] A védő felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[12] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[13] A felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés].

[14] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét, a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján pedig akkor, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályainak megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.

[15] A felülvizsgálati indítvány szerint az I. rendű terhelt terhére rótt emberölés előkészületének büntette a célzat hiányában nem tényállásszerű, az I. rendű terhelt szándéka ugyanis nem irányult a megtámadott rendőrök életének kioltására, a cselekménye hivatalos személy elleni erőszak büntettének minősül. Következésképpen a felülvizsgálati indítvány e vonatkozásban a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti okból előterjesztett.

[16] A Kúria ezzel összefüggésben rámutat a következőkre.

[17] Az a magatartás büntetendő, melyet a törvény büntetni rendel (Btk. 1. §).

[18] Bűncselekmény az a szándékosan vagy – ha e törvény a gondatlan elkövetést is büntetni rendeli – gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra, és amelyre e törvény büntetés kiszabását rendeli [Btk. 4. § (1) bekezdés]. Felülvizsgálatban a felülbírálatnak egyaránt tárgya a tényállásszerűség és a bűnösség kérdése. A tényállásszerűség az ún. tárgyi okozatosság, a bűnösség pedig az ún. alanyi okozatosság. A kettő együtt adja ki, hogy az elkövető tehet arról, amit a terhére róttak, amivel vádolják, mert van olyan külvilágbeli magatartása (viselkedése), ami büntetőtörvényi tényállás szerinti elkövetői magatartás (mint szükséges ismerv a tárgyi oldalon); és mert tehet az ilyen magatartás tanúsításáról. Ez utóbbi az anyagi jogi bűnösség elengedhetetlen alapja, ami az alany tudati/gondolati világával függ össze (és mint ilyen, szükséges ismerv az alanyi oldalon). A bűncselekmény hiánya pedig ezek hiányát jelenti.

[19] Kétségtelen, hogy – mint minden bűncselekmény esetében – a tudattartalom vizsgálata perdöntő. Az elkövető tudatának tartalma törvényi tényállási elem, az ún. alanyi okozatosság: a tárgyi oldal elemeinek (elkövetési magatartás) külvilágban való megnyilvánulása, ténybelisége és az elkövető ahhoz való akaratí viszonyulása. Ez a viszonyulás az elkövetőn belüli, külvilágtól elzárt. Ezért az elkövetői magatartásról a tudatban előzetesen, illetve egyidejűen meglévő képzet mindig csak valamely, a külvilágban megnyilvánuló, illetve megnyilvánult fizikai, illetve más által érzékelhető (avagy mérhető) tényből való következtetéssel ragadható meg, s mint ilyen, ténykérdés. Ebből az aktuális tudattartalomra, ekként szándékosságra (avagy gondatlanságra), illetve annak mikéntjére, s a bűnösségre vont következtetés viszont jogi értékelés, ami ekként jogkérdés.

[20] A bűnösség két formája a szándékosság és a gondatlanság. A Btk. 7. §-a szerint szándékosan követi el a bűncselekményt, aki cselekményének következményeit kívánja, vagy e következményekbe belenyugszik. A Btk. 8. §-a szerint pedig gondatlanságból követi el a bűncselekményt, aki előre látja cselekményének lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában, vagy cselekménye lehetséges következményeit azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztja. A bűnösség tehát a törvényi tényállás tárgyához és tárgyi oldalához fűződő aktuális pszichikus viszony.

[21] Ez a kapcsolat a rá gondolásban fejeződik ki. Az alany akkor bűnös, ha az elkövetési magatartás tanúsításakor rá gondol a magatartás jellegére és következményére, és azt ebben a tudatban mégis végrehajtja. A bűnösség azonban nem csak az aktív rá gondolásban, hanem a rá gondolás hiányában is kifejeződik, tehát ha az elkövető úgy bocsátkozik magatartása kifejtésébe, illetve annak következményét éppen azért okozza, mert minderre nem gondol, pedig gondolnia kellett volna. Ez esetben a megkívánt és elvárható rá gondolás hiánya róható fel. A szándékosság és a tudatos gondatlanság esetében a rá gondolás kimutatható, míg a hanyag gondatlanság esetében éppen a megkövetelt rá gondolás hiányáról van szó {Kúria Bfv.III.553/2017/8. szám [64]-[67] bekezdés}.

[22] A külvilágban megjelenő gondolatközlés büntetőjogi értékelése kapcsán a Kúria Bfv.III.553/2017/8. számú határozatából az alábbiakat szükséges kiemelni (miként azt rögzítette a 3/2019. BJE határozat az indokolás VII. részében):

[23] „Bűncselekmény csak büntetőtörvényi tilalomba ütköző akaratmegnyilatkozás lehet. Bűncselekmény elkövetési magatartása nem egyéb, mint akaratnak a külvilágban való megnyilatkozása. Ez a megnyilatkozás (cselekvés) történhet tevással (vagy elvárt kötelesség nem tevésével), vagy kifejezéssel. Kifejezés történhet a szavak útján, szó, szavak kimondásával (verbálisan), ami megnyilvánulhat beszédben (élőszóval, vagy közvetítés útján), vagy írásban (levél, irat, nyomtatvány stb. útján); de a kifejezés történhet nemcsak szóban (verbálisan), hanem kifejező mozdulattal, jelek rögzítésével is. A gondolkodás nem

cselekvés, a gondolat (érzelem, indulat, meggyőződés), gondolatmenet önmagában, magatartásban való megnyilvánulás nélkül nem válhat jogellenessé.

[24] A törvény a külsőleg, kívülvilágban felismerhető jogsértésekre korlátozott. A gondolat, amíg nem fejeződik ki – ekként nem nyilvánul meg akaratlagosan, mint a kifejtett magatartás vezérlője, illetve tartalma –, addig nem ítéltető meg, nem számonkérhető. Ehhez képest, ha a gondolat a kívülvilágba már mint akaratlagos megnyilatkozás lép, ez alapvetően kétféle módon – a már említett szerint – verbálisan vagy fizikálisan történhet. Ez pedig már olyan cselekvés, ami a törvényi feltételek megléte esetében cselekmény, s ennek folytán elkövetési magatartás is lehet.

[25] A fizikai és a verbális megnyilvánulás, mint magatartás különbözősége abban áll, hogy a fizikai magatartás beavatkozást, a verbális pedig hatást fejt ki a kívülvilágban. Kétségtelen, hogy a fizikai és a verbális megnyilvánulás, mint magatartás, a kívülvilágban érzékelhető, felfogható, illetve megfogható tartalma szempontjából a fizikai magatartás – beavatkozó mivolta folytán – egyértelműbb, s ezért a fizikai magatartás mögöttes tudattartalmára következtetés is általában egyszerűbb.

[26] A kívülvilágba lépő, kívülvilágban megjelenő verbális megnyilvánulások viszont nehezebben különböztethetők meg aszerint, hogy mi, illetve miben áll az ilyen magatartás hatása. A szó a tethöz képest többféle jelentéstartalmat hordozhat, egy szó jelentéstartalma sokszínű, többféle lehet, ezért lehet azt mondani, hogy a tett (tevés) mindig többet mond a szónál (beszédnél). A tett mindig többet árul el tanúsítója szándékáról, mint a szó. Ehhez képest a verbális megnyilvánulás mögöttes tudattartalmára következtetés is körültekintő vizsgálatot igényel, eldöntendő azt, hogy különbözik-e, és ha igen, miben más az egyébként nem tiltott, és a kívülvilágban szokásos (bevett) magatartástól.”.

[27] A Btk. 11. § (1) bekezdése szerint, ha a Btk. külön elrendeli, előkészület miatt büntetendő, aki a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, az elkövetésre felhív, ajánlkozik, vállalkozik, vagy a közös elkövetésben megállapodik.

[28] Az előkészületi cselekmények két csoportja:

- egyrészt a gondolatközlésben megnyilvánuló, ekként szóban, vagy írásban elkövethető előkészületi cselekmény, ami a felhívás, ajánlkozás, vállalkozás, közös elkövetésben megállapodás (utóbbi a szövetkezés);
- másrészt a tettben kifejeződő magatartás, ami a könnyítő feltételek biztosítása, eszközök-kellékek beszerzése.

[29] Az előkészületi magatartások akár önmagukban, akár egymással kombinálva is előfordulhatnak.

[30] A Btk. 160. § (3) bekezdése szerint, aki emberölésre irányuló előkészületet követ el, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[31] A büntetőjogi felelősség feltétele a szándék, az elhatározás komolysága, mely alapos vizsgálatot igényel, ugyanis emberölés büntetettének előkészülete csak akkor állapítható meg, ha a terheltben a sértett megölésére a konkrét szándék kialakult. A fenyegetőző, tipikusan garázda kijelentések így nem szolgálhatnak alapul olyan következtetésre, hogy a terheltben konkrét ölésre irányuló szándék alakult ki (BH 1975.154.).

[32] Jelen ügyben eldöntendő kérdés volt, hogy az I. rendű terhelt azon cselekménye, hogy egy 170 cm nyélhosszúságú, 60 cm hosszúságú, ív alakban hajlított kaszát magához véve, azt a feje fölé emelve kiment a kapun a rendőrök felé, őket kettévágással fenyegette meg, majd mintegy négy méter távolságra megközelítve egy előre sújtó mozdulatot is tett az egyik

intézkedő rendőr felé, így a kasza hegye hozzávetőleg 2 méterre haladt el előtte, emberölés előkészületének minősül-e.

[33] Az előkészület esetében a törvényi értékelés, a büntetni rendeltség alapja az, hogy a tettes szándéka a Különös Részben körülírt bűncselekmény elkövetésére irányul. Az előkészület célzatos cselekmény. Az elkövetésre készülő tettes cselekménye célzatos, ha a célba vett bűncselekmény megvalósítását komolyan elhatározza [Btk. 4. §, 11. § (1) bekezdés].

[34] Nem kétséges, hogy az I. rendű terhelt gondolatközlése az élet, testi épség sérelmét kilátásba helyező, ölést célzó (kettévágással) fenyegetés volt.

[35] Az erőszak alkalmazását kilátásba helyező, az ölési szándékot hangoztató és másokat cselekvésre (megelőzésre, védekezésre) készítő gondolatközlés társadalomra veszélyes cselekmény, melyet a Btk. büntetni rendel. Amennyiben az elkövető gondolatközlése valamely bűncselekmény véghezvitelét célozza, ám a bűnös cél megvalósítására csupán készül, előkészületért tartozik büntetőjogi felelősséggel.

[36] Az I. rendű terhelt cselekménye azonban nem csupán verbális megnyilvánulás volt, hiszen az irányadó tényállás szerint egy olyan eszközt, kaszát vett magához, amely élet kioltására alkalmas. Az I. rendű terhelt a kaszát a feje fölé emelte, a rendőrök felé közelített, őket folyamatos hátrálásra készítette, majd az őrmestert négy méter távolságra megközelítve a kaszával egy előre sújtó mozdulatot tett felé, amely azonban a folyamatos hátrálás miatt nem érte el őt, a kasza hegye hozzávetőleg 2 méterre haladt el előtte.

[37] Az irányadó tényállás pedig rögzíti azt is, hogy e támadás közben fenyegette azzal az I. rendű terhelt a vele szemben intézkedő rendőröket, hogy kettévágja őket.

[38] Az I. rendű terhelt élet elleni fenyegetése komoly, határozott és egyértelmű volt, a szándéka felől nem hagyott kétséget. Erre nemcsak a kijelentéséből, az általa használt szóból (kettévágás) vonható következtetés, hanem tetteiből is (folyamatos közelítés a rendőrök felé a feje fölött tartott kaszával, majd az egyik rendőr felé sújtás). Mindezek alapján nyilvánvaló, hogy célzata az élet elleni bűncselekmény elkövetése volt.

[39] Az I. rendű terhelt mind fizikai, mind verbális megnyilvánulásával kifejezte, egyértelművé tette a szándékát. Az I. rendű terhelt magatartásának mögöttes tudattartalmára vont következtetés nem kétséges.

[40] A jogerős tényállás alapján sem ténybeli, sem észszerű alapja nincs annak, hogy mindez nem ölési szándékot kinyilvánító magatartás lett volna.

[41] Mindezek tükrében téves az a védői érvelés, amely szerint az I. rendű terhelt szándéka nem ölésre, csupán a rendőrök eltávolítására irányult.

[42] Ehhez képest az irányadó tényállás alapján valójában az emberölés előkészületének és kísérletének elhatárolása merül fel alappal.

[43] Az előkészület büntetendőségének feltétele, hogy a célzott bűncselekmény véghezvitelének megkezdésére nem került sor – ugyanis ellenkező esetben az előkészület beleolvad a kísérletbe –, következésképpen – az önkéntes visszalépés eseteit kivéve – nincs is jelentősége annak, hogy miért maradt el a véghezvitel megkezdése {Kúria Bhar.III.561/2016/4. szám [63] bekezdés}.

[44] Jelen ügyben az önkéntes visszalépés nyilvánvalóan fel sem merült (az intézkedő rendőrök hátráltak meg).

[45] E körben helyesen utalt a törvényszék arra, hogy az I. rendű terhelt cselekménye azért nem minősül emberölés kísérletének, mert azzal, hogy a sújtó mozdulatot négy méteres

távolságból indította az két méterre elkerülte a sértettet, így e magatartása még nem tekinthető az emberölés büntette elkövetése megkezdésének (BH 2003.48.).

[46] Az egyenes szándékkal megvalósítható emberölésre irányuló előkészületi cselekményeknek az az alapvető jellegzetessége, hogy az emberölés törvényi tényállási elemei közül egyet sem valósítanak meg. A véghezvitel megkezdése az a határvonal, amely az előkészületet a kísérlettől elválasztja.

[47] Az emberölés mint nyitott törvényi tényállás kísérlete csak olyan cselekmény tanúsítása esetén állapítható meg, amikor az ölési szándékkal véghezvitt magatartás az emberi életet oly módon veszélyezteti, hogy az a halálos eredmény bekövetkezésének a reális lehetőségét adja, amely ekként a bűncselekmény védett jogi tárgyát már közvetlenül veszélyezteti.

[48] Az emberölés büntettének a kísérlete csak olyan cselekmény megkezdésével állapítható meg, amely közvetlenül megteremti más személy élete kioltásának a reális lehetőségét (EBH 2007.1583.).

[49] Minderre figyelemmel az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítása emberölés előkészületének büntettében [Btk. 160. § (3) bekezdés] törvényes.

[50] A védő valamennyi terhelt vonatkozásában kifogásolta azt, hogy az eljáró bíróság a terhükre rótt hivatalos személy elleni erőszak büntettét felfegyverkezve elkövetettnek is minősítette.

[51] A Btk. 310. § szerint hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki hivatalos vagy külföldi hivatalos személyt

a) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályoz,

b) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel intézkedésre kényszerít, vagy

c) eljárása alatt, illetve emiatt bántalmaz.

[52] A (2) bekezdés alapján a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a hivatalos személy elleni erőszakot csoportosan, fegyveresen vagy felfegyverkezve követik el.

[53] A védő a csoportos elkövetést nem vitatta, indítványa éppen (kizárólag) az ekkénti minősítés megállapítását célozta.

[54] Az irányadó tényállás szerint valamennyi terhelt jelen volt a bűncselekmény elkövetésének helyszínén, az I. rendű és a II. rendű terhelt társtettesként, a III. rendű és a IV. rendű terhelt bűnsegédként vett részt a cselekményben.

[55] A Btk. 459. § (1) bekezdés 3. pontja alapján csoportosan követik el a bűncselekményt, ha az elkövetésben legalább három személy vesz részt.

[56] A Kúria rámutat arra, hogy a Btk. 310. § (2) bekezdése egyaránt a hivatalos személy elleni erőszak – azonos büntetési tétellel fenyegetett – minősített esetének tekinti a csoportosan és a felfegyverkezve történő elkövetést. Ebből következően a felülvizsgálati indítvány még akkor sem eredményezheti a kiszabott büntetés megváltoztatását, ha a felfegyverkezve elkövetés nem lenne megállapítható.

[57] Mindemellett a védő érvelése téves.

[58] A Btk. 459. § (1) bekezdés 6. pontja szerint felfegyverkezve követi el a bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál.

[59] A felfegyverkezve történő elkövetés tárgyi feltétele az, hogy az elkövető a cselekmény kifejtésekor az élet kioltására objektíve alkalmas eszközt tartson magánál. A súlyosabb minősítéshez nem szükséges az ilyen eszköz használata, a felfegyverkezve

elkövetett cselekmény megvalósul már akkor is, ha az elkövető a sértett ellenállásának leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál.

[60] Az irányadó tényállás az I. rendű és a II. rendű terhelt által használt eszközökkel kapcsolatban egyértelműen rögzítette, hogy:

- a kasza és a baltanyél is alkalmas súlyos, 8 napon túl gyógyuló sérülés, életveszélyes sérülés okozására és emberi élet kioltására is,
- az I. rendű és a II. rendű terhelt azzal fenyegette az intézkedő rendőröket.

[61] Ez pedig a fentiek szerint a felfegyverkezve történő elkövetésnek mindenben maradéktalanul megfelel.

[62] Nem tévedett tehát a másodfokú bíróság, amikor a terheltek cselekményét hivatalos személy elleni erőszak büntetnének minősítette [Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés I. és III. fordulat] minősítette, amelyet az I. rendű és a II. rendű terhelt társtettesként, a III. rendű és a IV. rendű terhelt bűnsegédként követett el. Törvényes a kiszabott büntetés is.

[63] Megjegyzi a Kúria, hogy miután a minősítés törvényes, és más anyagi jogszabálysértés sem történt, önmagában a kiszabott büntetés mértéke felülvizsgálati eljárásban nem kifogásolható.

[64] Ekként a Kúria a terheltek védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdés alapján az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű és a IV. rendű terhelt vonatkozásában hatályában fenntartotta.

V.

[65] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[66] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2023. október 10.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző